

**BANSKOBYSŤRICKÝ
SAMOSPŤRÁVNÝ KRAJ**

**KNIŽNICA MATEJA HREBENDU
RIMAVSKÁ SOBOTA**

V y h o d n o t e n i e
ČINNOSTI KNIŽNÍC OKRESU REVÚCA
ZA ROK 2012

2013

Vyhodnotenie činnosti knižníc okresu Revúca za rok 2012

I. HLAVNÉ ÚLOHY

1. Ciele

Knižnice v okrese Revúca v roku 2012 zabezpečovali základné a špecializované knižnično - informačné služby a funkcie, ktoré vyplývali zo základných legislatívnych dokumentov. Ako univerzálne kultúrne inštitúcie plnili poslanie vzdelávania a relaxácie obyvateľov.

Knižnice organizovali kultúrne podujatia nielen v „**Týždni slovenských knižníc**“, ale počas celého roka.

Už tradičný „Deň otvorených dverí“ využili v Mestskej knižnici v Jelšave na propagáciu knižnice a jej činnosti. Informovali tak verejnosť o možnostiach využitia voľného času a svojich aktivitách. Zapájaním sa do celoslovenských podujatí sa snažili zaujať a získať nových používateľov svojich služieb. Toto svoje poslanie plnili v regióne so slabo vyvinutým ekonomickým zázemím s vysokým percentom nezamestnanosti. Ich činnosť bola podmienená finančnými možnosťami a ochotou zriaďovateľov.

Mestská knižnica Samuela Reussa v Revúcej propagovala svoju činnosť v periodiku Revúcke listy. Mestská knižnica v Jelšave informovala o svojej činnosti na stránkach mesačníka Jelšavan.

Verejné knižnice okresu Revúca zaznamenali stav hlavných sledovaných ukazovateľov:
- **knižničný fond: nárast o 746 kn.j** oproti predchádzajúcemu roku., kúpou získali knižnice o **130 kn.j. menej a darom o 876 kn.j. viac** ako v roku 2011.

- **výpožičky: pokles o 3 749**

- **používatelia : pokles o 174**

Knižnice okresu Revúca vynaložili na nákup knižničného fondu sumu **3 254,40 €**, čo je o 8,80 € menej ako v roku 2011.

2. Riadenie, organizačné a personálne zabezpečenie úloh

Riadenie a odmeňovanie mestských a obecných knižníc zabezpečovali mestské a obecné úrady.

V okrese Revúca sa nachádza **42 obcí**, v ktorých žilo v roku 2012 **40 340 obyvateľov**, z toho **knižnice boli zriadené v 19 obciach** vrátane miest s počtom 32 815 (počet obyv. len vo fungujúcich knižniciach bol 30 647).

Stav knižníc v roku 2012: spolu 19 knižníc

3 mestské knižnice (Revúca, Jelšava, Tornaľa),

1 obecná knižnica s profesionálnym pracovníkom (Gemerská Ves)

15 obecných knižníc s neprofesionálnymi pracovníkmi.

Dve ObK s neprof. zamestnancami boli zrušené:

- 1. Obk v Levkuške**
- 2. Obk v Rašiciach.**

Činnosť knižníc závisela od starostlivosti a záujmu obecných zastupiteľstiev, od finančných možností daného regiónu.

V roku 2012 dosiahla stagnácia knižníc 15,79 %. **Stagnovali celkom 3 knižnice.** Stagnácia sa dlhodobo opakuje v prevažnej miere stále v tých istých knižniciach:

(Držkovce, Magnezitovce, Sirk). Dôvody stagnácie boli predovšetkým demografický vývin obyvateľstva a tiež nedostatočný záujem zo strany obecných zastupiteľstiev, nedostatok finančných prostriedkov na celkovú prevádzku knižnice, na nákup knižničných fondov, čoho dôsledkom sú zastaralé fondy knižníc a tiež nezáujem obyvateľov o knižnicu a jej služby.

Zo 15 obecných knižníc s neprofesionálnymi pracovníkmi (z toho 12 fungujúcich) v roku 2012 **dostalo odmenu za vykonanú prácu 8 knihovníkov: z toho boli 4 pracovníci obecného úradu (Lubeník, Muránska Huta, Ploské, Sása), 4 pracovníci na dohodu (Mokrá Lúka, Muráň, Nandraž, Rákoš.** V 4 neprofesionálnych knižniciach boli knihovníckou činnosťou poverení aktívni pracovníci (Kameňany, Ratková, Revúcka Lehota Turčok), ktorých platili úrady práce, takže obecné úrady im nemohli vyplatiť odmenu.

Mestské a obecné knižnice okresu Revúca metodicky usmerňovala Knižnica Mateja Hrebendu v Rimavskej Sobote, nakoľko v okrese nie je vytvorená knižnica s okresnou pôsobnosťou. Išlo hlavne o pomoc pri základnej evidencii, revízii a inštrukcie o využití možnosti podávania projektov z DS MK SR na nákup literatúry a informačných technológií pre knižnice okresu. Metodička uskutočnila 11 metodických návštev – prevažne v stagnujúcich knižniciach na jednanie so starostami, alebo zástupcami obecných úradov o odstránení dlhodobej stagnácie.

Štruktúra verejných knižníc v okrese Revúca

Ukazovateľ	mer.j.	2011	2012
Mestské knižnice	knižnica	3	3
Obecné s prof. pracovníkom	knižnica	1	1
Obecné s neprof. pracovníkom	knižnica	17	15
Zrušené	knižnica	1	2
Spolu	knižnica	21	19

3. Vnútorná kontrola

Vnútorná kontrola v mestských a obecných knižniciach okresu Revúca bola vykonávaná v zmysle Zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o Kontrole v štátnej správe, ktorú vykonávali zriaďovatelia.

II. STAV KNIŽNIČNÉHO FONDU

Tabuľka č.1

Ukazovateľ	mer.j	2011	2012
KNIŽNIČNÝ FOND	kn.j.	145 751	159 642
z toho : knihy a viaz.periodiká	kn.j.	144 240	157 829
špeciálne dokumenty	kn.j.	1 511	1 813
z.toho: odborná lit.pre dospelých	kn.j.	35 685	39 085
krásna lit. pre dospelých	kn.j.	66 985	74 472
odborná lit.pre deti	kn.j.	5 241	5 340
krásna lit.pre deti	kn.j.	37 840	40 745
Počet titulov odoberaných periodík	kn.j.	24	26
Prírastky spolu	kn.j.	1 132	1 878
z toho: kúpou	kn.j.	554	424
darom	kn.j.	578	1 454
inou formou (bezodplat. prevodom)	kn.j.	0	0
Úbytky	kn.j.	644	691
Počet zv. na 1 obyvateľa	kn.j.	3,61	3,96
Počet zv. na 1 čitateľa	kn.j.	77,57	93,63
Index obratu	kn.j.	0,36	0,30
Kn.j.spracované automatizovane	kn.j.	30 321	31 280
Finanč. prostr.použitie na nákup KF	€	5 263,20 €	3 254,40 €
Finanč. prostr. na nákup na 1 obyv.	€	0,13 €	0,08 €

Doplňovanie knižničných fondov v roku 2012 knižnice okresu Revúca vykonávali samostatne. Do knižníc regiónu **pribudlo spolu 1 878 knižničných jednotiek**, z toho kúpou 424 kn.j. a darom 1 454 kn.j. čo spolu s periodikami činilo sumu 3 254,40 €. V porovnaní s rokom 2011 knižnice získali **o 746 kn.j. viac**, z toho kúpou o 130 kn.j. menej a darom o 876 kn.j. viac.. Celkom **na nákup** knižničných fondov knižnice investovali **o 2 008,80 € menej ako v roku 2011**.

Na 1 obyvateľa okresu pripadlo **3,96 kn. j.**,

na 1 potenciálneho používateľa (súčet obyvateľov obcí, v ktorých sa knižnice nachádzajú a fungujú **30 647**) 5,21 kn.j., počet zv. na **1 čitateľa 93,63**.

Úbytky knižničných jednotiek boli spolu **691 kn.j.**

Z 19 knižníc okresu Revúca poskytli mestské a obecné úrady **finančné prostriedky na nákup knižničných fondov 10 knižniciam t.j. 52,63 %**. Ostatné knižnice (9 knižníc- z toho 3 stagnujúcich a 6 fungujúcich) finančné prostriedky na nákup knižničných fondov nedostalo. (Držkovce, Kameňany, Lubeník, Magnezitovce, Nandraž, Ploské, Revúcka Lehota, Sirk, Turčok).

III. VÝPOŽIČKY, POUŽÍVATELIA

Tabuľka č.2

Ukazovateľ	mer.j.	S 2011	S 2012
Výpožičky spolu	kn.j.	51 920	48 171
z toho absenčné	kn.j.	47 644	45 032
prezenčné	kn.j.	4 276	3 139
Z toho:			
n odborná pre dospelých	kn.j.	8 565	7 984
n krásna pre dospelých	kn.j.	29 403	28 006
n odborná pre deti	kn.j.	2 154	1 656
n krásna pre deti	kn.j.	6 336	5 828
n periodiká	kn.j.	5 462	4 697
Špeciálne dokumenty	kn.j.	4	0
MVS iným knižniciam	kn.j.	4	0
MVS z iných knižníc	kn.j.	392	966
MMVS z iných	kn.j.	-	-
Počet výpožičiek na 1 obyvateľa	kn.j.	1,28	1,19
Počet výpožičiek na 1 čitateľa	kn.j.	27,63	28,25
Celková plocha knižníc v m ²	m ²	1 140,50	1 225
z toho: priestory pre použív.m ²	m ²	992,50	1 057
Prevádzkové hodiny pre verejnosť	hod.	162	167,5
Registrovaní používatelia	osoba	1 879	1 705
z toho: deti do 15 rokov	osoba	436	394
Návštevníci spolu	osoba	22 472	19 542
Potenciálni používatelia	osoba	30 451	30 647
Percento čitateľov z počtu obyv.	%	4,65	4,23

Hlavné sledované číselné ukazovatele v knižniciach okresu Revúca v porovnaní s rokom 2011:

výpožičky zaznamenali pokles o 3 749 a používatelia o 174.

Stav výpožičiek podľa tematických skupín:

- odborná pre dospelých: pokles o 581 výpožičiek
- krásna pre dospelých: pokles o 1 397 výpožičiek
- odborná pre deti: pokles o 498 výpožičiek
- krásna pre deti: pokles o 508 výpožičiek
- periodiká: pokles o 765 výpožičiek
- špeciálne dokumenty: 0
- MVS z iných knižníc: nárast o 574 výpožičiek.

Pokles výpožičiek zaznamenali:

mestské knižnice: o 4 353 výpožičiek,

profesionálne knižnice: o 108 výpožičiek (evidujeme len 1 ObK s PZ-Gemerská Ves).

Nárast zaznamenali:

neprofesionálne knižnice: o 712 výpožičiek.

U používateľov nastal **pokles o 174** používateľov.

Mestské knižnice zaevidovali o 174 aktívnych používateľov menej,

profesionálne knižnice o 3 používateľov menej,

neprofesionálne o 3 viac.

Na 1 obyvateľa okresu knižnice pripadlo 1,19 výpožičiek a 1,57 výpožičiek na obyvateľa (30 647 obyv. vo fungujúcich knižniciach). Knižnice dosiahli 4,23 % čitateľov z počtu obyvateľov okresu a 5,56 % čitateľov z počtu obyvateľov v ktorých sa knižnice nachádzajú a fungujú.

IV. BIBLIOGRAFICKÁ, DOKUMENTAČNÁ A INFORMATICKÁ ČINNOSŤ

Bibliografickú činnosť mestské knižnice okresu Revúca v roku 2012 nevykazovali.

V. VZDELÁVACIE A KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉ PODUJATIA, ktorých je knižnica hlavným organizátorom

Kolektívne podujatia v knižniciach okr. RA spolu: 134

z toho: informačná príprava: 35

Počet návštevníkov podujatí: 2 396

Mestské knižnice (Revúca, Jelšava, Tornaľa) zorganizovali 120 podujatí, z toho 30 hodín informačnej prípravy s počtom 2 075 účastníkov.

6 podujatí zorganizovala Obecná knižnica s profesionálnym pracovníkom v Gemerskej Vsi, na ktorých sa zúčastnilo 196 návštevníkov a 8 obecné knižnice s neprofesionálnymi pracovníkmi, z toho boli 4 hodiny informačnej prípravy a zúčastnilo sa na nich 125 návštevníkov.

Podujatia boli organizované na propagáciu vlastnej činnosti, ako i na propagáciu rôznych kultúrno spoločenských udalostí a významných regionálnych osobností, poskytovanie svojich služieb a získanie tak nových používateľov do všetkých knižníc.

Mestská knižnica S. Reussa v Revúcej svoju činnosť v roku 2012 zamerala na plnenie úloh, ktoré vyplývali z jej základných legislatívnych dokumentov, ako univerzálna knižnica, kultúrna a vzdelávacia inštitúcia zabezpečovala základné i špecializované knižnično-informačné služby pre svojich používateľov - formou literárnych dopoludní, vedomostných súťaží, besied a hodín informačnej prípravy.

Spolu zorganizovali **96** kolektívnych podujatí, ktorých sa zúčastnilo 1 658 návštevníkov. Z toho bolo 17 hodín informačnej prípravy.

O kultúrno-vzdelávacích podujatiach uskutočnených knižnicou a o knižných novinkách zakúpených do MsK informovali obyvatel'ov mesta prostredníctvom **Revúckych listov**. Aktivita knižnica prezentuje vo vitríne, ktorá je umiestnená pred budovou MsKS v Revúcej.

Kultúrno-výchovné podujatia Mestskej knižnice v Jelšave boli v roku 2012 zamerané na vzdelávanie detí a žiakov v oblastiach knihovnícko-informatickej a literárnej formou literárnych a informatických priprav, exkurzií, besied, výstav a súťaží. Mestská knižnica pripravila pre svojich používateľov **12** kolektívnych podujatí, z toho **8** hodín informačnej prípravy. Podujatí sa zúčastnilo spolu **242** návštevníkov.

Knižnica pravidelne aktualizuje nástenné tabule - výročia osobností regiónu a v odd. pre deti a mládež literárne okienko "Tvorcovia detskej knihy"- kde čitateľom pripomínajú výročia známych slovenských spisovateľov. Súčasťou literárneho okienka je výstavka noviniek literatúry, ktorá sa mesačne tematicky obmieňa.

Mestská knižnica v Tornali zorganizovala 12 kolektívnych podujatí, z toho 5 hodiny informačnej prípravy a zúčastnilo sa na nich spolu 175 návštevníkov.

Profesionálna knižnica v Gemerskej Vsi zorganizovala 6 kolektívne podujatia, na ktorých sa zúčastnilo 196 návštevníkov.

Neprofesionálne obecné knižnice pripravili spolu 8 podujatí a zúčastnilo sa na nich 125 návštevníkov (Mokrý Lúka 1 poduj., 5 poduj. + 9 návštevníkov, Muráň 5 poduj. + 100 návštevníkov, Ratková 2 poduj. + 16 návštevníkov).

VI. VZDELÁVACIE a KULTÚRNO-SPOLOČENSKÉ PODUJATIA, ktorých hlavným organizátorom je iný subjekt.

Neboli realizované.

VII. METODICKÁ A KOORDINAČNÁ ČINNOSŤ

Metodickou činnosťou pre knižnice okresu Revúca je poverená Knižnica Mateja Hrebendu v Rimavskej Sobote, ktorá činnosť knižníc vyhodnocuje v materiáli Vyhodnotenie činnosti knižníc v okrese Revúca.

V roku 2012 bolo v okrese Revúca vykonaných **11** metodických návštev, zameraných na doplňovanie, spracovanie knižničných fondov, pomoc pri vedení základných knižničných evidencií, inštrukcie k revíziám, a hlavne na jednania so starostami v obciach stagnujúcich knižníc za účelom odstránenia dlhodobej stagnácie obnovením činnosti knižnice, alebo jej zrušením. Opätovne boli oslovení zriaďovatelia verejných knižníc, ktorí zatiaľ svoje knižnice nezaregistrovali do Zoznamu knižníc SR na MK SR a boli im zaslané príslušné tlačivá na registráciu knižníc, ktorú musí zriaďovateľ nahlásiť pri zriadení ako aj pri zrušení knižnice do 60 dní.

VIII. EDIČNÁ ČINNOSŤ

Edičnú činnosť v roku 2012 knižnice okresu Revúca v štatistických výkazoch nevykázali.

IX. PRIESKUMNÉ, VÝSKUMNÉ A PLÁNOVANÉ INDIVIDUÁLNE ÚLOHY

Prieskumné a výskumné úlohy v knižniciach okresu Revúca neboli vykonávané.

X. STAV ELEKTRONIZÁCIE A INFORMATIZÁCIE

Stav informačných technológií v roku 2012 v okrese Revúca:

- osobných PC spolu: 21
- **z toho s internetom pre verejnosť: 16**
- **návštevníkov verejného internetu spolu: 4 969**

Počítačovou technikou v okrese Revúca disponujú 4 knižnice. MsK S. Reussa v Revúcej vlastní 2 počítače z toho 1 server, 1 PC na spracovanie knižničného fondu v programe LIBRIS,

MsK Jelšava vlastní 10 počítačov pripojených na internet - z toho na **8 PC** verejného internetu (prepožičaných) zaznamenali 1 008 návštevníkov verejného internetu

MsK Tornaľa vlastní 4 počítače z toho **3** s internetom, ktoré slúžia verejnosti a zaznamenali 676 návštevníkov internetu.

Obecná knižnica s profesionálnym pracovníkom v Gemerskej Vsi vlastní **5** počítačov s pripojením na internet a zaznamenali 3 285 návštevníkov internetu.

XI. ZÍSKANÉ GRANTY A SPONZORSTVO

V roku 2012 knižnice okresu Revúca nezískali z DS MK SR finančné prostriedky.

Mestské aj profesionálna knižnica okresu Revúca sa každoročne pokúšajú o získanie finančných prostriedkov z dotačného systému, nie každý rok sa im však podarí uspieť.

XII. SPOLUPRÁCA S INÝMI SUBJEKTAMI A ORGANIZÁCIAMI

V roku 2012 knižnice okresu Revúca spolupracovali pri organizovaní kultúrno – spoločenských podujatí so všetkými kultúrnymi zariadeniami a školami všetkých typov v mestách a obciach, kde pôsobia a snažili sa tak získať nových návštevníkov a používateľov svojich služieb.

V Rimavskej Sobote, 6.3.2013
Vypracovala: Anna Kuricová

PhDr. Táňa Mikitová
riaditeľka

